

публікації, у якій висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату з результатами проведеного аналізу виявлених за допомогою відповідного програмного забезпечення фрагментів збігів щодо неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів без відповідного посилання, у тому числі з застосуванням візуального пошуку, та результатами проведеного аналізу доказів, які підтверджують факт фабрикації (далі – матеріали перевірки).

Головою Комітету матеріали перевірки були передані на ознайомлення членів Комітету та 26 серпня 2025 року визначено доповідача за справою.

Доповідачем були проаналізовані матеріали перевірки скарги та визнано їх достатніми для її розгляду Комітетом по суті.

Комітет за наслідками вивчення матеріалів перевірки, а також інформації, наданої доповідачем, дійшов висновку про наявність фактів порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело (академічного плагіату) в дисертації доктора юридичних наук Бортняка Валерія Анатолійовича «Адміністративно-правові основи фінансового контролю в Україні: теорія та практика» та науковій публікації, у якій висвітлені наукові результати дисертації, а також фактів фабрикації у зазначеній дисертації.

У дисертації та науковій публікації Бортняка В. А. за допомогою програмного забезпечення виявлене відтворення без належних посилань на джерела запозичення фрагментів таких наукових праць іншого авторства:

1. Бельский К. С. В чем смысл разделения финансово-правовых знаний на общую и особенную части. Понимание и объяснение // Право и государство: теория и практика. 2017, №5 (149), с. 95–101. <https://cyberleninka.ru/article/n/v-chem-smysl-razdeleniya-finansovo-pravovyh-znaniy-na-obschuyu-i-osobennuyu-chasti-ponimanie-i-obyasnenie>

2. Бочкарева Екатерина Александровна, Вороненко Елена Валентиновна. О доктринальных проблемах финансового контроля // Право и практика. 2018. №1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/o-doktrinalnyh-problemah-finansovogo-kontrolya> (дата звернення: 14.05.2025).

3. Бугай Н. Аудит ефективності як сегмент державного фінансового контролю: необхідність сучасності та міжнародні орієнтири. Міжнародний науковий журнал. 2017. Вип. 3-4. С. 21-30. <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fd313a79-1aed-4caa-9ed3-ac0ad6d28492/content>

4. Бусурманкулова У. Н. Роль финансового контроля в социально-экономическом развитии регионов Кыргызской республики // Вестник Кыргызстана, 2017, №2, с. 307–313. https://elibrary.ru/download/elibrary_35168445_59271981.PDF

5. Грачёва Елена Юрьевна Финансовая деятельность и финансовый контроль как система управления // Актуальные проблемы российского права. 2016. №9 (70). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/finansovaya-deyatelnost-i-finansovyy-kontrol-kak-sistema-upravleniya> (дата обращения: 14.05.2025).

<https://cyberleninka.ru/article/n/finansovaya-deyatelnost-i-finsanovyy-kontrol-kak-sistema-upravleniya>

6. Губанова Е. В., Ложкова С. Г. Государственный финансовый контроль: историко-правовой и теоретический анализ // Экономическая безопасность и качество, 2018, №3 (32), с. 52–56.

<https://cyberleninka.ru/article/n/gosudarstvennyy-finsanovyy-kontrol-istoriko-pravovoy-i-teoreticheskiy-analiz>

7. Гусева Н. М. Современные мировые тенденции развития государственного финансового контроля // Вестник Чувашского университета, 2011, №4, с. 362–371. <https://cyberleninka.ru/article/n/sovremennyye-mirovyye-tendentsii-razvitiya-gosudarstvennogo-finsanovogo-kontrolya>

8. Державний фінансовий контроль у публічному управлінні : навч. посібн. / Колектив авторів; за ред. В. М. Русіна та Б. С. Шулюк. Тернопіль: Осадця Ю.В., 2018. 214 с.

<https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/34552/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%B7%20%D0%94%D0%A4%D0%9A.pdf>

9. Завадська Інна. Фінмоніторинг під час війни: що потрібно врахувати? 27 жовтня 2023 р.

https://cesoft.com.ua/company/news/finmonitoring_pid_chas_viyni_shcho_potribno_vrakhuvati/

10. Запольский С. В. Финансовый контроль как предмет административного правового регулирования // Сб. матер. междунар. конф. на тему: Контроль и надзор в сфере государственного управления, проблемы и пути совершенствования. Душанбе 2017 г., 13-14 октября. – Душанбе: Институт философии, политологии и права им. А. Баховаддинова, 2017, с. 93–104. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi58/SMMK2017.pdf>

11. Касьяненко Л. М. Правове регулювання фінансово-контрольних правовідносин // Вісник НТУУ «КПІ». Серія: Політологія. Соціологія. Право. – 2018. – Вип. 4 (40). – С. 115–118.

<https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/1df69e90-fc32-416f-aa33-c51f73117572/content>

12. Клімова С. М. Удосконалення процедур державного фінансового контролю // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право». – 2017. – Вип. 24. – С. 83–87.

<https://periodicals.karazin.ua/law/article/download/10559/10144/>

13. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Проць І. М., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання фінансового контролю в Україні: навчальний посібник. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. – 267 с.

<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/72/1/kovaliv.%20esimov.%20pravove%20regul.pdf>

14. Литвинова Ю. М. Институт финансового контроля в области таможенного дела в системе российского права // Вестник Российской таможенной академии, 2010, №2, с. 110–116.

<https://cyberleninka.ru/article/n/institut-finansovogo-kontrolya-v-oblasti-tamozhennogo-dela-v-sisteme-rossiyskogo-prava>

15. Лукин А. Г. Постулаты и принципы государственного финансового контроля в Российской Федерации // Основы экономики, управления и права, 2013, №5 (11), с. 29–34. <https://cyberleninka.ru/article/n/postulaty-i-printsipy-gosudarstvennogo-finansovogo-kontrolya-v-rossiyskoy-federatsii>

16. Настенко Марина Олексіївна. Правове регулювання фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання в Україні. : дис. ... к. юр. н. : спец.. 12.00.07 - Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право : дата захисту 2018-07-03. Харківський національний університет внутрішніх справ. – Харків. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0418U003010/>

17. Неугодіков А. О. Контроль як функція публічного адміністрування: поняття та принципи реалізації // Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». – 2019. – Вип. 4. – С. 58–69. http://jes.nuoua.od.ua/archive/4_2019/8.pdf

18. Новикова Т. А. Финансовый контроль в бюджетной сфере как функция государственных и муниципальных органов. – Магистерская диссертация. – Тольяттинский государственный университет. – Тольятти, 2017. <https://dspace.tltsu.ru/bitstream/123456789/3069/1/Новикова%20Т.А.%20ЮРМз-1401Д.pdf>

19. Овсянников Л. Н. Ключевые проблемы формирования системы государственного финансового контроля // Финансовый журнал, 2010, №1, с. 11–24. <https://cyberleninka.ru/article/n/klyuchevye-problemy-formirovaniya-sistemy-gosudarstvennogo-finansovogo-kontrolya>, [Wayback Machine](#)

20. Овсянников Л. Н. Природа финансового контроля // Финансовый журнал, 2012, №3, с. 101–110. <https://cyberleninka.ru/article/n/priroda-finansovogo-kontrolya>

21. Піхоцький Володимир Федорович. Система державного фінансового контролю в Україні: концептуальні засади теорії та практики : дис. ... д.е.н. : спец.. 08.00.08 - Гроші, фінанси і кредит : дата захисту 2015-11-04. Інститут регіональних досліджень Національної академії наук України. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0515U000857/>

22. Попадинець І. І. Перспективи розвитку правового регулювання фінансового контролю в Україні // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. - 2017. - Вип. 45(2). - С. 35-38. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/34130/1/ПЕРСПЕКТИВИ%20РОЗВІТКУ%20ПРАВОВОГО%20РЕГУЛЮВАННЯ.pdf>

23. Прасюк Володимир Маркович. Адміністративно-правове регулювання державного фінансового контролю за законодавством України : дис. ... к. ю. н.: спец. 12.00.07 - Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право : дата захисту 2020-06-15. Запорізький національний університет. – Запоріжжя. <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0420U100706/>

24. Прохоров Юрий Вениаминович Финансовый контроль как форма государственной власти // Вестник МИЭП. 2013. №3 (12). URL:

<https://cyberleninka.ru/article/n/finansovyy-kontrol-kak-forma-gosudarstvennoy-vlasti> (дата звернення: 14.05.2025). <https://cyberleninka.ru/article/n/finansovyy-kontrol-kak-forma-gosudarstvennoy-vlasti>

25. Пустынникова Е. В. Методология научных исследований. – Ульяновск, УлГУ, 2017. https://www.ulsu.ru/media/documents/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%8F_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D1%87%D0%BD%D1%8B%D1%85_%D0%B8%D1%81%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B9.pdf

26. Рожкова Э. С., Абрамовских Л. Н. Государственный финансовый контроль. – «Сибирский федеральный университет», 2012. <https://www.litres.ru/book/lubov-abramovskih/gosudarstvennyy-finansovyy-kontrol-40129266/>

27. Саттарова Нурия Альвановна Система финансовой безопасности и меры по ее обеспечению // Право и государство: теория и практика. 2016. №10 (142). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sistema-finansovoy-bezopasnosti-i-mery-po-ee-obespecheniyu> (дата звернення: 14.05.2025). <https://cyberleninka.ru/article/n/sistema-finansovoy-bezopasnosti-i-mery-po-ee-obespecheniyu>

28. Серых Н. А. Финансовый контроль как категория финансового права // «Научно-практический электронный журнал Аллея Науки», 2021, №4(55), с. 867–872. https://elibrary.ru/download/elibrary_46301549_27476174.pdf

29. Соломатина Е. А. Контроль как функция государственного управления // Вестник Московского университета МВД России, 2015, №6, с. 154–159. <https://cyberleninka.ru/article/n/kontrol-kak-funktsiya-gosudarstvennogo-upravleniya>

30. Фарикова Е. А. Административно-правовое регулирование в сфере финансовых отношений // Право и практика, 2018, №1, с. 183–189. <https://cyberleninka.ru/article/n/administrativno-pravovoe-regulirovanie-v-sfere-finansovyh-otnosheniy>

31. Финансы: Учебник / Под ред. А. Г. Грязновой, Е. В. Маркиной. М.: Финансы и статистика, 2004. — 504 с. <https://i.twirpx.link/file/20562/>

32. Радько Д. В. Регулятивні адміністративно-правові відносини за участю фінансових компаній // Форум права, 2011, № 1, с. 848–852. http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2011_1_136

33. Драна І. В. Особливості адміністративно-правових відносин щодо протидії відмиванню коштів у нотаріальній діяльності // Право і суспільство, 2012, № 2, с. 156–161. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2012_2_37

34. Острівна Л. В. Адміністративно-правові відносини у сфері аудиторської діяльності щодо запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка, 2013, вип. 2, с. 236–246. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlduvs_2013_2_27

У результаті аналізу встановлена наявність у дисертації та публікації Бортняка В. А. дослівного (у деяких випадках з додаванням, вилученням, заміною або перестановкою окремих слів, словосполучень чи частин тексту та/або із використанням синонімів) або через перефразування відтворення суцільних фрагментів опублікованих праць інших авторів без належного оформлення посилань на відповідне джерело запозичення – обсягом від одного речення/абзацу до кількох сторінок в окремому випадку.

Таке відтворення здійснювалося зі зміною джерел, наведених у тексті джерел неправомірних запозичень, або з вилученням чи додаванням посилань – в усіх випадках без зазначення дійсного джерела запозичення.

Викладені факти запозичень без посилання на джерело підпадають під визначення поняття академічного плагіату.

У результаті аналізу тексту дисертації виявлені багаторазові факти наведення посилань, що вказують на авторів та/або конкретні джерела, які не містять інформації, щодо якої створені такі посилання. Таким чином мають місце навмисні посилання не на справжні джерела та приписування іншим особам текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували. Аналіз частини посилань дисертації виявив зазначені факти на таких сторінках дисертації: с. 40–41 [28, с. 195], с. 101 [69, с. 9], с. 104–105 [57, с. 288], с. 105–106 [71], с. 106 [72, с. 106], с. 106 [66], с. 55–56 [12, с. 12], с. 56 [13, с. 158], с. 58 [73, с. 5], с. 59 [74, с. 2524], с. 86 [18, с. 87], с. 92 [57, с. 286], с. 92 [58, с. 110], с. 79–80 [16, с. 72], с. 361 [34], с. 361 [16, с. 159], с. 60 [73, с. 4], с. 60–61 [74, с. 2523], с. 61 [75], с. 64 [78, с. 17], с. 64 [75, с. 145], с. 65 [76], с. 40 [7, с. 105], с. 48 [21, с. 193], с. 41 [24, с. 249], с. 41 [25, с. 250], с. 41 [55, с. 134], с. 43 [45, с. 210], с. 43 [11, с. 163], с. 43 [15, с. 116], с. 44 [29, с. 33], с. 44–45 [50, с. 47], с. 75 [17, с. 26], с. 76 [49, с. 279], с. 76 [51, с. 30], с. 348 [34; 41, с. 419].

Викладені факти підпадають під визначення поняття фабрикації.

При оцінці матеріалів перевірки Комітет керується пунктом 21 Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, затвердженого рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 24 жовтня 2023 року (зі змінами), згідно з яким будь-які документи чи свідчення про наявність або відсутність у дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації не є вирішальними, не мають наперед визначеного значення для Комітету і враховуються в сукупності з іншими документами та матеріалами при прийнятті рішень відповідно до цього Порядку.

Відповідно до частини сьомої статті 28¹ Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня кандидата наук, доктора наук у разі встановлення відповідно до законодавства фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти здійснюється у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та може бути оскаржене відповідно до законодавства.

Згідно з абзацами першим, четвертим пункту 40 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197 (далі – Порядок 1197) у МОН розглядаються звернення щодо порушення вимог з питань текстових запозичень без посилання на джерело, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації за поданням Національного агентства – безстроково.

Відповідно до пункту 38 Порядку № 1197, особа, якій за рішенням МОН (МОНмолодьспорту, ВАК) видано диплом доктора (кандидата) наук, може бути позбавлена відповідного ступеня у разі виявлення порушень вимог нормативно-правових актів з питань атестації наукових кадрів, чинних на момент прийняття рішення МОН (МОНмолодьспортом, ВАК) про видачу відповідного диплома або затвердження рішення ради про присудження ступеня доктора філософії.

Згідно з абзацами першим–третім частини другої статті 42 Закону України «Про освіту» дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Відповідно до частини четвертої статті 42 цього Закону порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Відповідно до пункту 7 Порядку № 1197 докторська дисертація повинна відповідати таким вимогам: бути кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем самостійно; містити наукові положення та нові науково обґрунтовані результати у певній галузі науки, одержані здобувачем особисто, які мають практичну та теоретичну цінність та які підтверджуються документами, що засвідчують проведення здобувачем досліджень; ... свідчити про особистий внесок здобувача в науку щодо розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми; відповідати принципам академічної доброчесності. Порушення зазначених вимог є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня доктора наук або для скасування рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук.

Згідно з пунктом 9 Порядку № 1197 використання в докторській дисертації, наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів супроводжується обов’язковим посиланням на автора та/або на джерело опублікування. Порушення цієї норми є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня доктора наук або для скасування рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук.

Згідно з частиною дев’ятою статті 19 Закону України «Про вищу освіту» Комітет з питань етики розглядає питання порушення академічної доброчесності

і вносить відповідні подання до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

На підставі наведеного, відповідно до частини дев'ятої статті 19 Закону України «Про вищу освіту», частини четвертої статті 42 Закону України «Про освіту», частини сьомої статті 28¹ Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», пунктів 38–41 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197, пунктів 21–22 Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, затвердженого на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (протокол № 16 (45) від 24 жовтня 2023 року, зі змінами), з урахуванням чинних на момент прийняття рішення МОН про видачу відповідного диплома Бортняку В. А. абзаців першого-третього частини другої, частини четвертої статті 42 Закону України «Про освіту», пунктів 7, 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197, Комітет

ВИРІШИВ: внести на розгляд Національного агентства подання про наявність у дисертації доктора юридичних наук Бортняка Валерія Анатолійовича «Адміністративно-правові основи фінансового контролю в Україні: теорія та практика» та науковій публікації, у якій висвітлені наукові результати цієї дисертації (Бортняк В. А. Адміністративно-правові відносини у сфері здійснення фінансового контролю. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Сер. Юридичні науки. 2020. Т. 31 (70), № 3. С. 96-101 URL: <http://www.juris.vernadskyjournals.in.ua>) фактів академічного плагіату, а також фактів фабрикації у зазначеній дисертації.

Голова Комітету

Артем АРТЮХОВ